

Tilapäisen valiokunnan esitys, suomenkielinen kasvatus- ja koulutuslautakunta

Kunnanvaltuusto 29.04.2024 § 43

736/00.00.01/2023

Päätösehdotus

Tilapäinen valiokunta esittää kunnanvaltuustolle, että se

1. toteaa suomenkielisen kasvatus- ja koulutuslautakunnan menettäneen valtuuston luottamuksen tilapäisen valiokunnan valmistelumuistiosta selviävien asioiden, poissaolojen, lautakunnan sisäisen epäluottamuksen ja poliittisten voimasuhteiden vääristymisen perusteella.
2. erottaa suomenkielisen kasvatus- ja koulutuslautakunnan kuntalain 34 §:n nojalla
3. valitsee suomenkieliseen kasvatus- ja koulutuslautakuntaan 11 jäsentä ja näille henkilökohtaiset varajäsenet. Kirkkonummen hallintosäännön 7 §:n mukaan lautakunnan enemmistön on oltava valtuutettuja tai varavaltuutettuja. Valinnassa valtuusto noudattaa tasa-arvolain 4a §:n määräyksiä miesten ja naisten tasa-arvosta kunnallisissa toimielimissä
4. nimeää lautakunnalle puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan, joiden tulee olla Kirkkonummen hallintosäännön 7 §:n mukaisesti varsinaisia valtuutettuja tai varavaltuutettuja
5. antaa kunnanhallitukselle tehtäväksi päätöksen toimeenpanon
6. tarkastaa pöytäkirjan tämän pykälän osalta kokouksessa.

Käsittely

Tilapäisen valiokunnan puheenjohtaja Timo Haapaniemi esitteli asiaa kokouksessa.

Puheenjohtaja julisti keskustelun päättyneeksi ja totesi, että keskustelun aikana Linda Basilier on jättänyt seuraavan muutosehdotuksen:

Päätösehdotus: Valtuusto päättää todeta suomenkielisen kasvatus- ja koulutuslautakunnan nauttivan sen luottamusta. Perustelut: Kirkkonummen kunnalle on 11.9.2023 toimitettu kolme samansisältöistä aloitetta, joissa vaadittiin toimitilapalveluiden lautakunnan, suomenkielisen kasvatus- ja koulutuslautakunnan sekä ruotsinkielisen kasvatus- ja koulutuslautakunnan erottamista. Aloitteiden johdosta kunnanhallitus on ehdottanut valtuustolle, että asetetaan tilapäinen valiokunta valmistelemaan toimielimen/puheenjohtajiston erottamista koskevaa asiaa. Helsingin hallinto-oikeuden tapauksessa (5172/2022 27.9.2022) ratkaistavana oli sama kysymys. Päätöksessään kaupunginvaltuusto oli todennut, että lautakunnat eivät enää nauttineet valtuuston luottamusta. Perusteluna oli, etteivät kokoonpanot enää noudattaneet valtuustoryhmien tekemää paikkajakosopimusta eivätkä toteuttaneet riittävällä tavalla valtuuston voimasuhteita. Hallinto-oikeus ei pitänyt perusteluja riittävinä hallintolain 6 §:n yleisten hallinnollisten periaatteiden näkökulmasta. Yllä mainitun päätöksen mukaisesti voidaan todeta, että valtuustoryhmän vaihtaminen ei siten muodosta sellaista perustetta, jonka nojalla lautakunta voidaan erottaa. Vaikka päätös onkin valituksenalainen, se muodostaa kuitenkin tällä hetkellä parhaimman näkemyksen lain soveltamisesta kyseisessä asiassa. Tilapäisen valiokunnan perustamisen jälkeen on esitetty, että

peruste erottamiselle olisi lisäksi jäsenten poissaolot. Mikäli katsotaan, että tilapäisellä valiokunnalla on ollut toimivaltaa tutkia myös sitä, muodostuuko jäsenten poissaolosta erottamisperuste, valtuuston on tällöin toimittava tasapuolisesti ja siten selvítettävä kunnan kaikkien lautakuntien jäsenten poissaolot. Muussa tapauksessa voidaan katsoa, että valtuuston toiminta on hallintolain 6 §:n tasapuolisen kohtelun periaatteen vastainen.

Muutosehdotusta kannattivat Saara Huhmarniemi, Hans Hedberg, Miisa Jeremejew, Johanna Fleming, Markus Myllyniemi, Maarit Orko, Martin Valtonen, Marjut Frantsi-Lankia, Elina Kärkimaa, Jenny Mäkinen, Ronja Karkinen, Sanni Jäppinen, Reetta Hyvärinen ja Katja Ylisiurua.

Muutosehdotusta ei hyväksytty yksimielisesti, joten puheenjohtaja ilmoitti, että asiasta on äänestettävä.

Puheenjohtaja ehdotti, että asiasta äänestetään niin, että ne jotka kannattavat pohjaehdotus äänestävät JAA ja ne jotka kannattavat Linda Basilierin muutosehdotusta äänestävät EI.

Äänestysjärjestys hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 24 JAA ääntä, 23 EI ääntä ja 4 tyhjää ääntä. Pohjaehdotus sai enemmän ääniä ja voitti.

JAA äänestivät: Jani Ekman, Tuovi Ronkainen, Anna Sahiluoma, Urho Blom, Antti Kilappa, Kim Liljequist, Ville Salminen, Kim Åström, Riikka Purra, Minna Hakapää, Leena Virkki, Matti Kaurila, Piia Aallonharja, Marko Kari, Antti Salonen, Ari Harinen, Arttu Lankinen, Jani Kähkönen, Tero Suominen, Timo Haapaniemi, Sini Felipe, Jussi Määttä, Noora Piili ja Hannu Valtanen.

EI äänestivät: Kim Männikkö, Matilda Björkqvist, Johanna Fleming, Jerri Kämpe-Hellenius, Hans Hedberg, Saara Huhmarniemi, Reetta Hyvärinen, Linda Basilier, Sanni Jäppinen, Jenny Mäkinen, Tony Björk, Marjut Frantsi-Lankia, Mikko Elfving, Ronja Karkinen, Elina Kärkimaa, Miisa Jeremejew, Stefan Gustafsson, Aleksander Polkko, Patrik Lundell, Markus Myllyniemi, Katja Ylisiurua, Martin Valtonen ja Maarit Orko.

Tyhjää äänestivät: Ulla Seppälä, Carl-Johan Kajanti, Kari Virtanen ja Aku Leijala.

Kunnanvaltuusto piti tauon klo 18.07 – 18.20.

Käsittelyn aikana tilapäisen valiokunnan puheenjohtaja Timo Haapaniemi muutti päätösehdotusta niin, että päätösehdotuksen kohta 6 ”tarkastaa pöytäkirjan tämän pykälän osalta kokouksessa” poistettiin. Kunnanvaltuuston puheenjohtaja Tony Björk kannatti ehdotusta ja muutosehdotus hyväksyttiin.

Käsittelyn aikana ehdotettiin jäseniä ja varajäseniä suomenkieliseen kasvatus- ja koulutuslautakuntaan seuraavasti:

Pro (Kilappa Antti):

varsinainen jäsen, varapuheenjohtaja Pekka Sinisalo, varalla: Saara Ketola

Kokoomus (Urho Blom):

varsinainen jäsen: Juha Oksanen, varajäsen Carita Vilén,
varsinainen jäsen: Vesa Tarkkanen, varajäsen Tuomas Wass,
varsinainen jäsen: Heljä Järä-Isotalo, varajäsen Pirjo Salmi

Vihreät (Myllyniemi Markus):

varsinainen jäsen: Nina Bogatenko, varajäsen Anna-Mari Toikka,
varsinainen jäsen: Irja Tamm, varajäsen Lauri Lavanti

SDP (Felipe Sini):

puheenjohtaja: Tuovi Ronkainen, varajäsen Ulvija Jabbarova
varsinainen jäsen: Aila Puustinen-Korhonen, varajäsen Tero Strand

Keskusta (Frantsi-Lankia Marjut):

varsinainen jäsen: Sari Haapasaari, varalla Marjaana Munther

Perussuomalaiset (Aallonharja Piia):

varsinainen jäsen: Arttu Lankinen, varalla Jani Kähkönen
varsinainen jäsen: Ville Salminen, varalla Jarkko Kaari

Päätös

Kunnanvaltuusto päätti

1. todeta suomenkielisen kasvatus- ja koulutuslautakunnan menettäneen valtuuston luottamuksen tilapäisen valiokunnan valmistelumuistiosta selviävien asioiden, poissaolojen, lautakunnan sisäisen epäluottamuksen ja poliittisten voimasuhteiden vääristymisen perusteella.

2. erottaa suomenkielisen kasvatus- ja koulutuslautakunnan kuntalain 34 §:n nojalla

3. valita suomenkieliseen kasvatus- ja koulutuslautakuntaan 11 jäsentä ja näille henkilökohtaiset varajäsenet seuraavasti:

Varsinainen jäsen:

Tuovi Ronkainen (SDP)
Pekka Sinisalo (ProK)
Aila Puustinen-Korhonen (SDP)
Juha Oksanen (KOK)
Vesa Tarkkanen (KOK)
Heljä Järä-Isotalo (KD)
Nina Bogatenko (Vihr)
Irja Tamm (Vihr)
Sari Haapasaari (Kesk)
Arttu Lankinen (PS)
Ville Salminen (PS)

Varajäsen:

Ulvija Jabbarova (SDP)
Saara Ketola (ProK)
Tero Strand (SDP)
Carita Vilén (KOK)
Tuomas Wass (KOK)
Pirjo Salmi (KD)
Anna-Mari Toikka (Vihr)
Lauri Lavanti (Vihr)
Marjaana Munther (Kesk)
Jani Kähkönen (PS)
Jarkko Kaari (PS)

4. nimetä Tuovi Ronkaisen suomenkielisen kasvatus- ja koulutuslautakunnan puheenjohtajaksi ja Pekka Sinisalon varapuheenjohtajaksi

5. antaa kunnanhallitukselle tehtäväksi päätöksen toimeenpanon.

Eriävän mielipiteen jättivät: Maarit Orko, Miisa Jeremejew, Ronja Karkinen, Elina Kärkimaa, Johanna Fleming, Katja Ylisiurua, Sanni Jäppinen, Markus Myllyniemi, Reetta Hyvärinen, Saara Huhmarniemi, Marjut Frantsi-Lankia, Linda Basilier, Hans Hedberg, Jerri Kämpe-Hellenius ja Tony Björk.

Selostus

Valiokunnan työskentelyn aikana on suomenkielisen varhaiskasvatus- ja koulutuslautakunnan varajäsenen Martin Honkasen tilalle valittu valtuuston kokouksessa 4.3.2024 21§ Jarkko Kaari. Muutoin lautakunnan kokoonpano on muuttumaton.

Valiokunta ehdottaa äänin 3-2 suomenkielisen kasvatus- ja koulutuslautakunnan erottamista valmistelumuistiosta selviävien seikkojen sekä joidenkin jäsenten ja varajäsenten lukuisten poissaolojen ja osasta lausunnoista ilmenevien poissaolojen aiheuttamien työskentelyn ongelmien ja siitä ajoittain syntyneen lautakunnan sisäisen epäluottamuksen perusteella. Valiokunnan kokouksessa hyväksytyn päätösehdotuksen puolesta äänestivät Aallonharja, Harinen ja Haapaniemi.

Basilier ja Huhmarniemi jättivät päätökseen eriävän mielipiteen

Päätöshistoria

Kunnanvaltuusto 15.04.2024 § 30

Valmistelija

Tilapäisen valiokunnan sihteeri Hannu Sorvari
etunimi.sukunimi@kirkkonummi.fi, puh. 09 29671 (vaihe)

Päätösehdotus

1. Valtuusto päättää joko todeta suomenkielisen kasvatus- ja koulutuslautakunnan nauttivan sen luottamusta tai valiokunnan valmistelumuistion ja xx seikkojen perusteella todeta, että lautakunta ei nauti valtuuston luottamusta
2. Mikäli valtuusto päättää, että suomenkielinen kasvatus- ja koulutuslautakunta ei nauti valtuuston luottamusta, valtuusto toteaa suomenkielisen kasvatus- ja koulutuslautakunnan jatkavan toimessaan, kunnes uusi lautakunta on valittu
3. Mikäli valtuusto päättää, että suomenkielinen kasvatus- ja koulutuslautakunta ei nauti valtuuston luottamusta, antaa se kunnanhallituksen tehtäväksi päätöksen käytännön toimeenpanon
4. Valtuusto päättää tarkistaa tämän pykälän kokouksessa.

Käsittely

Puheenjohtaja julisti keskustelun päättyneeksi ja totesi, että keskustelun aikana jäsen Markus Myllyniemi on jättänyt seuraavan palautusesityksen:

Esitän, että asia palautetaan takaisin valmisteluun päätösesityksen muotovirheen vuoksi. Perustelut: Kuntaliiton kokousmenettelyä ja asian kokouskäsittelyä koskevien ohjeiden (<https://www.kuntaliitto.fi/laki/kokousmenettely/asian-kokouskasittely>) mukaan päätöksen pitäisi aina "oltava sellainen, että toimieliin voi hyväksyä sen päätökseksi", mitä nykyisen päätöspykälän kohta yksi ei ole. Konsultoimme asiassa Kuntaliiton juristia nykyisen valtuuston käsiteltävissä olevan esityslistan pohjalta, ja perjantaina 12.4. saamamme

näkemyksen mukaan: ” ko. päätösehdotus sisältää nyt vaihtoehtoisia kohtia (esim. mikäli päättää näin niin näin) eikä päätösehdotuksessa tulisi sellaisia olla, koska silloin toimielimellä ei ole mahdollisuutta hyväksyä sitä suoraan toimielimen päätökseksi. Tilapäisen valiokunnan tulisi siis ehdottaa joko, että lautakunta erotetaan tai sitten ettei sitä eroteta. Valtuusto päättää sitten asiasta.” Tilapäisen valiokunnan tulisi täten ottaa asia uudelleen käsittelyyn ja tuoda valtuustolle päätettäväksi Kuntaliiton erottamisen mallipäätösehdotuksen mukaisesti, jossa todetaan selkeästi tilapäisen valiokunnan esitys joko toimielimen erottamisesta tai sitten ettei sitä eroteta.

Palautusesitystä kannattivat Ronja Karkinen, Johanna Fleming, Maarit Orko, Elina Kärkimaa, Sanni Jäppinen, Krista Petäjajarvi, Reetta Hyvärinen, Saara Huhmarniemi, Marjut Frantsi-Lankia ja Martin Valtonen.

Puheenjohtajan tiedustellessa, palautusesitys hyväksyttiin yksimielisesti.

Päätös

Kunnanvaltuusto päätti yksimielisesti palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi.

Selostus

Kuntalain 34 § mukaan valtuusto voi erottaa kunnan toimielimeen valitsemansa luottamushenkilöt kesken toimikauden, jos he tai jotkut heistä eivät nauti valtuuston luottamusta. Erottamispäätös koskee kaikkia toimielimeen valittuja luottamushenkilöitä.

Erottamisesitys tulee vireille kunnanhallituksen esityksestä tai vähintään neljäsoosan valtuutetuista tehtyä sitä koskevan aloitteen. Kirkkonummella on jätetty 11.9.2023 kolme vähintään 13 valtuutetun allekirjoittamaa aloitetta (oheismateriaali/liite 1) joissa on vaadittu toimitilapalveluiden lautakunnan, suomenkielisen kasvatus- ja koulutuslautakunnan sekä ruotsinkielisen kasvatus- ja koulutuslautakunnan erottamista. Valtuusto on asettanut 9.10.2023 kuntalain 35 §:n mukaisen, valtuutetuista tai varavaltuutetuista koostuvan, tilapäisen valiokunnan selvittämään kolmen mainitun lautakunnan luottamusta.

Valtuuston kokouksen jälkeen 16.10.2023 aloitteen tekijät ovat toimittaneet valiokunnalle vielä täydentävää materiaalia, jossa on esitetty joidenkin lautakunnan jäsenten laiminlyöneen osallistumista kokouksiin siten, ettei mahdollisuutta ollut tarjoutunut myöskään varajäsenen osallistumiseen (oheismateriaali/liite 2).

Valiokunta on kokoontunut ensimmäisen kerran 17.10.2023, jolloin se myös on nimittänyt itselleen virkamiessihteerin. Kokouksessa on päätetty pyytää erotettaviksi esitettyjen lautakuntien jäseniltä ja varajäseniltä hallintolain 34 §:n tarkoittama asianosaisen lausunto. Hallintolain perusteella pyydettyjen lausuntojen lisäksi valiokunta on pyytänyt Kuntaliiton lausunnon, jonka se on saanut 14.12.2023 (oheismateriaali/liite 3).

Valiokunta on tutustunut Kuntaliiton vuonna 2021 julkaistuun Luottamushenkilöiden erottamista koskevaan Kuntaliiton selvitykseen. Lisäksi on mainittava valiokunnan tutustuneen ja käyneen laajaa keskustelua Kirkkonummen kanssa osittain verrannollisesta Helsingin hallinto-oikeuden oikeustapauksesta 27.9.2022 H 5172/2022 sekä Espoon kaupungin jättämästä muutoksenhakulupahakemuksesta ja muutoskirjelmästä ao. asiassa. Hallinto-oikeuden päätöstä ja sen argumentteja sekä vasta-argumentteja on tarkasteltu valiokunnan työssä,

vaikka ko. tapaus ei ole suoraan eikä kaikilta osin rinnastettavissa Kirkkonummen tilanteeseen.

Tilapäinen valiokunta on tarkastellut työssään erityisesti seuraavia asioita:

- 1) Valtuuston ja lautakuntien välistä luottamusta ja erityisesti valtuustoryhmää vaihtaneiden valtuutettujen vaikutusta luottamukseen.
- 2) Tulkintaa siitä, onko lautakunnan luottamuksen perusteena painotettava hallintolain vaatimuksia ja kiinnitettävä huomio tasapuoliseen hallintokäytäntöön vai onko tulkittava niin, että erottamisprosessi joka tapauksessa mahdollistuu erottamishetken poliittisena päätöksenä.
- 3) Toteen näytetyn lautakunnan jäsenten ja varajäsenten runsaan poissaolon merkitystä ja vaikutusta ao. lautakunnan työhön sekä päätöksentekoilmapiiriin ja/tai lautakunnan poliittisiin voimasuhteisiin. Lausuntojen perusteella on pyritty selvittämään myös lautakuntien luottamushenkilöiden kiinnostusta ja sitoutuneisuutta tehtäviinsä erityisesti verrattuna ryhmistä siirtymistä edeltävään aikaan.

Työnsä tuloksena tilapäinen valiokunta esittää oheismateriaalina olevan valmistelumuistion. (oheismateriaali/liite 4)